

AQUÍ COMENÇA TOT. AQUÍ CREIX EL FUTUR. LES MATEMÀTIQUES DE 0 A 3 ANYS

Si preguntem a algú que no pertanyi al món de l'educació, quan s'inicien els primers aprenentatges relacionats amb les matemàtiques, solen respondre als 6 anys, o potser als 3, però quasi mai es contempen les edats anteriors. Els professionals de l'educació, però, sabem que hi ha determinades activitats, materials i experiències que oferim als infants menors de tres anys, i que incideixen positivament en la creació de les estructures mentals bàsiques sobre les quals es construeix tot el coneixement matemàtic posterior.

Les matemàtiques presenten una "naturalitat dual":

1- Com a sistema formal abstracte i d'autocontingut.

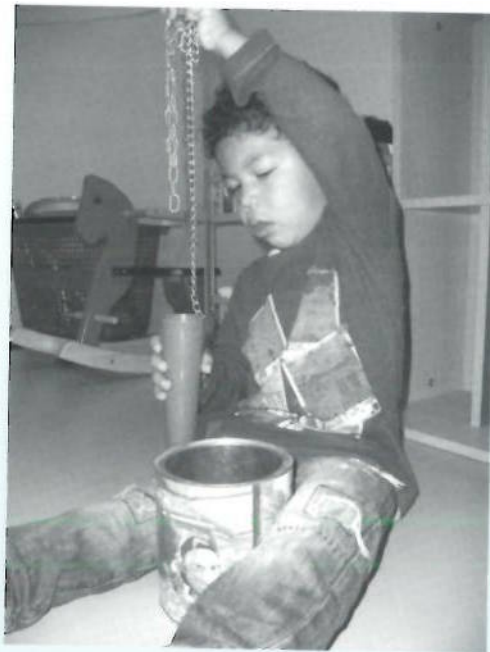
2- Com a instrument per la resolució de problemes pràctics en contextos reals.

A l'escola les dues visions són necessàries i complementàries, però en les primeres edats ens centrarem en la segona mirada.

Segons aquesta visió les matemàtiques són una activitat cultural i social, influenciada per criteris pràctics d'utilitat i intencionalitat i basada en pràctiques quotidianes com comptar, mesurar, localitzar, dissenyar, jugar o explicar.

"El coneixement matemàtic és un ordre idealitzat que el podem utilitzar per descriure, o modelar les regularitats, les pautes i l'estructura del món real. El coneixement matemàtic és una construcció humana o mental que, en part, intenta definir o caracteritzar l'ordre que percebem en el món." (Baroody, 1988 p. 28).

El nen de 0-3 anys al buscar regularitats i pautes en el seu entorn, o a l'experimentar i manipular amb els objectes i establir relacions entre ells per crear-se un ordre del que perceben, estant construint les estructures mentals inicials que seran presents al llarg de tot el procés d'enculturació matemàtica.

En el currículum de 0-3 anys apareixen les primeres nocions d'ubicació espacial (a dalt, a baix, dins fora, aquí, allà...) de temps (matí, tarda, ara, després, avui...), de reconeixement de qualitats, de semblances i diferències, les relacions entre objectes, l'agrupació, la classificació,

l'ordenació, la correspondència i les primeres nocions de quantitat...

Tot això és propi de les matemàtiques i en conseqüència són les primeres nocions que donaran suport a la construcció posterior de coneixements matemàtics que, com veiem, es generen a les primeres edats.

A les llars d'infants/escoles bressol es treballen les primeres nocions matemàtiques mitjançant una sèrie d'activitats i materials que tenen una intenció educativa; els infants experimenten i manipulen, tot construint el seu propi aprenentatge significatiu:

- La panera dels tresors

(veure *Pont núm. 19 <http://ime.olot.cat/FitxersWeb/323/Pont%2019.pdf>)

- El joc heurístic

(veure *Pont núm. 20 <http://ime.olot.cat/FitxersWeb/323/Pont%2020.pdf>)

- Les safates d'experimentació

- Els tallers (amb caixes, robes, papers...). Amb aquests materials els infants construeixen les primeres intuïcions geomètriques d'espai, forma i posició.

En aquestes edats apareixen multitud de situacions habituals, en les rutines diàries i el treball dels hàbits i l'autonomia on es poden reconèixer continguts matemàtics (penjar l'abric al penjador, recollir i classificar les joguines de l'aula, posar les sabates al seu calaix, etc...).

També es poden reconèixer continguts matemàtics lligats a altres àrees:

- Activitat plàstica i visual: es pot buscar, discriminar, estampar...

- Activitat musical: es pot seguir un ritme, fer parelles per ballar...

- Joc simbòlic: quan guarden i recullen el material també agrupen i classifiquen...

- Narració de petits contes: apareixen nocions de quantitat, idees de recorreguts llargs i curts, grandària dels personatges...

Per tant a les aules de 0-3 anys existeixen situacions didàctiques específiques especialment indicades per al desenvolupament del pensament matemàtic (la panera dels tresors, joc heurístic, safates d'experimentació, tallers...).

Entenem que el coneixement matemàtic es pot fer servir per descriure i modelar la realitat, per buscar regularitats i pautes i així començar a comprendre l'estructura del món que ens envolta. Tots plegats hem de reflexionar sobre els continguts matemàtics inicials i animar a identificar-los i potenciar-los en el dia a dia dels infants.

Baroody, A. (1988). *El pensamiento matemático de los niños*. Madrid Visor
Goldschmied, E; Jackson, S. (2007). *La educación infantil de 0 a 3 años*. Madrid: Morata
Canals M.A. (2009). *Primeros nombres i primeres operacions*. Associació Mestres Rosa Sensat
Majem T. i Òdena P. *Descobrir jugant*. Associació Mestres Rosa Sensat
Moll B. *Educació infantil. Orientació i recursos (0-6 anys)*. Barcelona: Praxis
Edo M. (2012). *Ahí empieza todo. Las matemáticas de 0 a 3 años*. Revista de Didáctica de las matemáticas

